

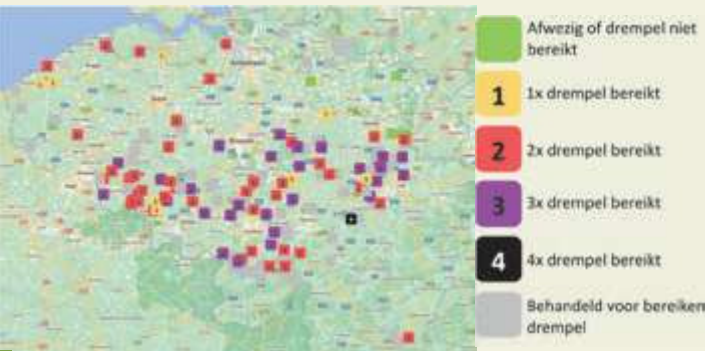
Waarschuwingsdienst bladluizen

Eline Vanhauwaert (KBIVB vzw), Gert Van de Ven, Michelle Thys (Hooibeekhoeve)

Het KBIVB en LCV werken sinds enkele jaren samen rond het beheer en beschikbaar stellen van de waarschuwingsdienst. Deze dienst laat toe de sanitaire toestand van de voederbieten-, suikerbieten- en cichoreiteelt op te volgen doorheen het seizoen. Hiervoor kan er, naast onze eigen werknemers, gerekend worden op verschillende externe waarnemers zoals landbouwers, landbouwkundigen van de suikerfabrieken, collega's van andere instituten,.... De waarnemingen worden wekelijks uitgevoerd en geanalyseerd. De gevonden resultaten zijn de basis voor het uitsuren van berichten en het opstellen van illustratieve kaarten.

Welke waarnemingen worden er uitgevoerd?

Afhankelijk van de periode in het seizoen, wordt er gefocust op andere aspecten. Nu, bij het begin van de teelt, wordt er in eerste instantie gekeken naar de opkomst. Op basis van de uitgevoerde opkomststellingen (8 keer over 10 meter) worden de opkomstkaarten voor biet en cichorei opgesteld. In tweede instantie wordt er in het voorjaar gekeken naar de aanwezigheid van plagen met extra aandacht voor de aanwezigheid van ongevleugelde groene bladluizen in het kader van de vergelingsziekte. Er wordt gevraagd om minstens 40 planten verspreid over het perceel te bekijken. Wanneer in biet de drempel van 2 ongevleugelde groene bladluizen op 10 planten bereikt is, is een bespuiting aanbevolen. Ook de bladluisdruk kan gevolgd worden op illustratieve kaarten beschikbaar onder de rubriek "Cartografische waarnemingsvelden" op de hoofdpagina van het KBIVB. Elk vierkant duidt een veld aan waarop wekelijks waarnemingen worden uitgevoerd. De kleur en het cijfer in het vierkant geven meer informatie over het al dan niet bereiken van de drempel (Figuur 1). Zodra de behandelingsdrempel in een perceel wordt bereikt, wordt het vierkantje geel en is het cijfer "1" zichtbaar in het vierkant. Eens de drempel bereikt is blijft het perceel deze kleur behouden, ook wanneer de bladluisdruk weer afneemt na het uitvoeren van een behandeling. Als de drempel na de werkzame periode van het product opnieuw wordt bereikt, wordt het vierkantje rood. Het vierkant wordt paars als de drempel voor de derde keer wordt bereikt en zwart als de drempel voor de vierde keer wordt bereikt. Wanneer het perceel werd behandeld voor het bereiken van de drempel, dan wordt het perceel weergegeven met een grijs vierkant. Elke woensdag wordt deze kaart geüpdatet.

Figuur 1 : Voorbeeld van een illustratieve kaart dat de bladluisdruk weergeeft op 8 juni 2022. Elk vierkant stelt een veld voor waarop er wekelijks waarnemingen werden uitgevoerd.

Op de website van het KBIVB zijn er verschillende documenten beschikbaar en een video die u kunnen helpen bij het uitvoeren van de waarnemingen. Deze kunnen gevonden worden onder de rubriek "Hoe uw velden observeren (documenten)" op de hoofdpagina van het KBIVB. Tot slot kan u ook gebruik maken van een module voor de herkenning van plagen, nuttigen en ziekten in de bietenteelt, genaamd "BetaSana". Deze recent vernieuwde applicatie is beschikbaar op de hoofdpagina van het KBIVB onder de rubriek "Alle online Modules/Apps".

Het belang van het uitvoeren van waarnemingen

Zowel het LCV als het KBIVB hebben afgelopen jaren proeven uitgevoerd om het belang van het tijdig behandelen op basis van waarnemingen te achterhalen. Deze proeven maakten deel uit van het demonstratieproject "IPM in de akkerbouw".

De kost van een geïntegreerde aanpak in de voederbietenteelt - LCV

Het LCV heeft in voederbiet proeven aangelegd waarbij 3 scenario's werden vergeleken, namelijk geen behandeling, behandeling volgens een vast schema of behandeling op basis van de uitgevoerde waarnemingen. In 2021 kwam dit neer op 2 insecticide- en 1 fungicidebehandeling in het vast schema en enkel 2 fungicidebehandelingen volgens de waarnemingen aangezien de drempel voor de ongevleugelde groene bladluizen nooit werd overschreden. Voor de 3 scenario's werd de kostprijsberekening uitgevoerd (Tabel 1). Extra arbeidskosten werden niet meegenomen. Het niet behandelen van de bieten was het minst rendabel. Het behandelen volgens de waarnemingen gaf een licht hogere kost. Deze kost ligt vooral bij de fungicide-behandelingen. In tegenstelling tot de insectenbestrijding, die gecombineerd kunnen worden met de onkruidbestrijding, vraagt de bestrijding van bladziekten een aparte werkgang. Dit in combinatie met een hogere prijs voor fungiciden zorgt voor een hogere kostprijs binnen de "Waarnemingen en Waarschuwingen" (W&W)-strategie.

De kost van een geïntegreerde aanpak in de suikerbietenteelt - KBIVB

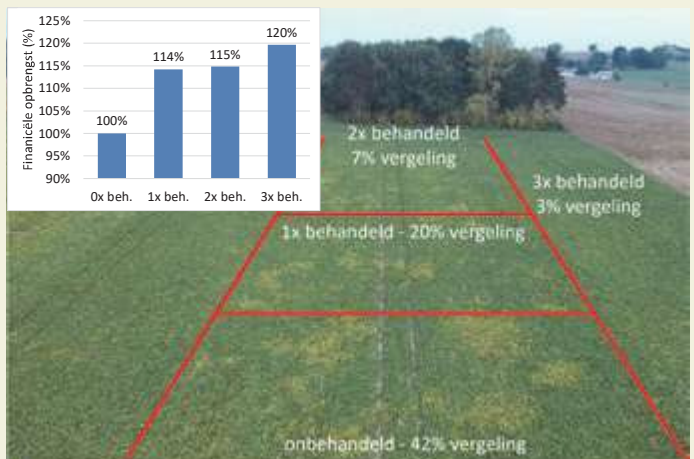
In 2022 was de bladluisdruk in het algemeen veel hoger dan in 2021. Zo werd in Lennik de eerste behandeling al uitgevoerd op het 4-bladstadium. Uiteindelijk waren er volgens de waarnemingen 3 behandelingen noodzakelijk om de bladluisdruk onder controle te houden. Bij het uitvoeren van

	geen behandeling	vast schema	W&W
Kostprijs gewasbescherming incl. spuiten (euro/ha)	501	629,8	658
Kostprijs teelt (euro/ha)	2 274	2 403	2 431
Opbrengst vers (ton/ha)	163	170	173
Opbrengst DS (ton/ha)	20,2	22,4	22,6
Kostprijs/ton DS (euro/ton)	113	107	108
Kostprijs/ton DS t.o.v. vast schema (%)	+5,3%	-	+0,5%

Tabel 1 : Vergelijking van de verschillende behandelingsstrategieën op basis van kosten en opbrengsten voor voederbiet in 2021.

de behandeling werd steeds een deel van het veld niet behandeld. Op die manier waren de verschillen in zowel vergelijking als opbrengst mooi zichtbaar tussen de verschillende bespuitingen op het einde van het seizoen.

Op maar liefst 42% van de bieten in het onbehandeld perceel waren symptomen van vergelijking zichtbaar. Dit percentage daalde naarmate er meer behandelingen werden uitgevoerd (Figuur 2). Een hogere aantasting door vergelijking resulteerde in een lagere opbrengst. Zo gaf het uitvoeren van één behandeling al meteen 14% meer opbrengst. De winst in opbrengst is lager wanneer er ook nog eens een 2e en 3e behandeling uitgevoerd worden. In het algemeen kan men stellen dat grotere opbrengstverliezen worden teruggevonden wanneer de aantasting plaatsvindt in een jong stadium van de biet. Daarom dient de eerste behandeling zeker tijdig uitgevoerd te worden.

Figuur 2 : Demonstratieproef Lennik 2022. Op de foto zijn de verschillende objecten zichtbaar en de aantasting door vergelijking. In de figuur linksboven is de financiële opbrengst weergegeven voor de

Conclusie

Geïntegreerde gewasbeschermingsmethodes dienen gevolgd te worden binnen het kader van "Integrated Pest Management" (IPM) en hoeven niet noodzakelijk te leiden tot extra onkosten of verlies van opbrengst of kwaliteit. Het is belangrijk beredeneerd te werk te gaan bij het uitvoeren van een bespuiting en hierbij duurzaam en toekomstgericht te werken. Het huidige middelenaanbod is beperkt en vrij eenzijdig. Het probleem van resistenties loert hier om de hoek. Het is dan ook noodzakelijk om de beschikbare middelen zo gericht mogelijk in te zetten om problemen in de toekomst te voorkomen. De waarschuwingsdienst kan een belangrijk hulpmiddel hierbij zijn.

Om op de hoogte te blijven van de teeltevolutie kan u gebruik maken van het waarschuwingsnetwerk van het KBIVB en LCV. U kan zich inschrijven op de nieuwsbrief van beide instituten via de website. Daarnaast kan u ook onze berichtgevingen volgen op Facebook en zich aansluiten tot de groep "Voederbietenboeren". Wanneer we aangeven dat de drempel voor de ongevleugelde groene bladluizen op verschillende percelen bereikt is, raden we u alsnog aan een waarneming uit te voeren alvorens over te gaan tot het behandelen van het perceel.

Via deze weg willen we nogmaals onze trouwe externe waarnemers van afgelopen jaren bedanken voor hun deelname.

Hieronder kan u enkele interessante links terugvinden

QR-code module "BetaSana".

QR-code illustratieve kaarten (opkomst, bladluizen, ziekten).

QR-code website KBIVB. Rechts onderaan kan u zich inschrijven op de nieuwsbrief.

QR-code website LCV. Rechts kan u zich inschrijven op de nieuwsbrief.

